

Εφημερίδα

« ΤΟ ΒΗΜΑ »

«Αμφίβολη Ανεξαρτησία »

25 Ιουνίου 2006

Δικαστήριο;

Αμφίβολη ανεξαρτησία

Του Σ. ΚΟΣΜΙΔΗ

Οι κυβερνήσεις επιθυμούν
η Δικαιοσύνη
να επιδεικνύει φιλάγαθη
διάθεση προς αυτές

ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑΣ απολύθηκε από τη χούντα. Βρέθηκε κατηγορούμενος για τροχαία παράβαση ενώπιον επαρχιακού Μονομελούς Πλημμελειοδικείου. Ο πρωτοδίκης που δικάζε έκρινε αντισυνταγματική την απόλυση και κατά συνέπεια αναρμόδιο το δικαστήριο, εφόσον ο εισαγγελέας, ως εν ενεργεία, έπρεπε να δικασθεί από ανώτερο δικαστήριο.

Ο πρωτοδίκης – αντιπρόεδρος του Αρείου Πάγου σήμερα – αξιολογήσει τη δυνατότητα που του παρέχει το κατοχυρωμένο με σειρά διατάξεων στο Σύνταγμά μας σύστημα του λεγόμενου διάχυτου παρεμπόμπτος δικαστικού ελέγχου της συμβατότητας των κανόνων δικαίου με τις συνταγματικές επιταγές. Κάθε δικαστήριο, οιασδήποτε βαθμού και δικαιοδοσίας, δικαιούται και υποχρεούται να ελέγχει τη συμβατότητα αυτή με την ευκαιρία υπόθεσης ή διαφοράς που άγεται ενώπιόν του προς επίλυση. Οποιος θίγεται από απόφαση χαμηλόβαθμου δικαστηρίου δικαιούται να ασκήσει ένδικα μέσα ενώπιον ανωτέρου ως την αμετάκλητη κρίση. Κανένα δικαστήριο δεν δεσμεύεται να κρίνει διαφορετικά με άλλη ευκαιρία. Ακόμη και ένα ανώτατο δικαστήριο μπορεί να μεταβάλει τη νομολογία που το ίδιο έχει διαμορφώσει. Αν εν τω μεταξύ έχουν διαμορφωθεί καταστάσεις που ανατρέπονται, η ευθύνη ας αναζητηθεί στην εκάστοτε κυβερνώσα πλειοψηφία που ψηφίζει διατάξεις ασαφείς ή βεβαίως αντισυνταγματικές ή οριακής συνταγματικότητας, ηθελημένα ή αθέλητα.

Είναι χαρακτηριστικό το γεγονός ότι τα τελευταία πέντε χρόνια περί τις 30 διατάξεις νόμων κρίθηκαν αντισυνταγματικές από την Ολομέλεια του Συμβουλίου της Επικρατείας. Αφορούσαν θέματα οικονομικής ελευθερίας, φορολογίας, ίσης μεταχείρισης – κυρίως ισότητας των φύλων –, προστασίας του περιβάλλοντος και δικαστικής προστασίας.

Οι κυβερνήσεις επιθυμούν η Δικαιοσύνη να επιδεικνύει φιλάγαθη διάθεση προς αυτές. Αυτό συνιστά και έναν πρόσθετο λόγο επιδίωξης επιλογής προσώπων φίλα προσκείμενων σε αυτές στα υψηλά κλιμάκια.

Ο διάχυτος έλεγχος ισχύει στη χώρα μας εδώ και ενάμιση αιώνα. Οι παράγοντες των τριών εξουσιών και ο νομικός κόσμος έχουν εξοικειωθεί με αυτόν. Η λειτουργία του είναι επαρκής και αποτελεσματική. Τυχόν παρατηρούμενα προβλήματα τεχνικής φύσεως μπορεί να επιλυθούν. Σε καμία περίπτωση δεν δικαιολογούν τη σύσταση νέου υπερκείμενου συγκεντρωτικού δικαιοδοτικού οργάνου, αμφίβολης ανεξαρτησίας. Συνταγματικά δικαστήρια ιδρύθηκαν σε άλλες χώρες επειδή δεν υπήρχε ο διάχυτος έλεγχος.

Η ίδρυση Συνταγματικού Δικαστηρίου δεν είναι αναγκαία ούτε σκόπιμη. Είναι και επικίνδυνη στον βαθμό που υποκαθιστά ή συμπικνώνει ουσιαστικά τον ισχύοντα διάχυτο έλεγχο. Ανατρέπει μια μακρά συνταγματική παράδοση και μεταβάλλει τις ισορροπίες ανάμεσα στις εξουσίες. Ως προληπτικός έλεγχος εκφεύγει του δικαστικού ελέγχου και εντάσσεται στη νομοθετική λειτουργία.

Ποιο διορισμένο δικαστήριο θα διέθετε τη γενναιότητα και ορθοφροσύνη του πρωτοδίκη που προαναφέρθηκε;

Ο κ. Σωκράτης Κοσμίδης είναι βουλευτής
Επικρατείας του ΠΑΣΟΚ.